

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombat.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban. hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA. Kiadják: Gruda Pál és Társa.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt. Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.</p>
---	--	---

Nagy idők, nagy emberek.

Szépet és magasztosat alkotni — minden érdek nélkül — nagy és nehéz feladat a jelen században. Fájdalom, úgy van, hogy a mai korban nem vagyunk képesek semmit sem alkotni anélkül, hogy az érdek hátul ne kullogjon. Ily szomorú tapasztalatra jutottunk az ó-kanizsai polgári iskola felállításának alkalmával is.

Egy évtized múlt el azóta, hogy megpendített az, miszerint az 1868. évi XXXVIII. t. cikknek eleget téve, községünkben polgári iskola állításuk fel is csak a múlt évben sikerült az eszmének tetet ölteni.

Azonban szomorú ama körülmény, mely megszülte az iskolát, mert nem a közérdek, hanem egy egyén régi vágyának elérhetése hozta létre, t. i. az, hogy a felállítandó iskolánál az igazgatói állást elfoglalhassa anélkül, hogy annak betöltéséhez a szükséges kvalifikációt megszerezte volna, — elégnék vélvén az ő jóbarátai által nagy han-

gon hirdettet „elévülhellen érdemeket“ s az elemi iskola értesítőjének szerkesztésével szerzett irodalmi jártasságot, mert egyéb munkája nincs.

Hogy iskolánkat nem a közérdek, hanem egy dícsőített elemi iskolai tanító vágyának kielégítésére hozták létre, — mutatja az, hogy midőn tavaly a pályázat kihirdetése folytán a kérvényezők szép számmal jelentkeztek, egy igen tiszteit iskolaszéki tag egy gyűlésen felállt s hivatkozva az említett tanító urali személyes barátására és az illető irodalmi működésére, — őt az állásra meghívni ajánlá, természetesen a képesített tanérok mellőzésével.

Azonban eme törvénytelen eljárás ellen legtöbben tiltakoztak s így a meghívásból semmi sem lett.

Eme kudarcz nem hangolta le őket, sőt egy újabb cselhez folyamodtak. Ugyanis a múlt ősszel az illető tanító a nyelvkörből egy alig kielégítő bizonyítványt szerzett a budapesti

paedagogiumban (az elégséges jegyek épen a nyelv- és irodalomból fényesen igazolják a fényes tehetségű irodalmi férfit).

Ez alkalmat a t. jóbarátok felhasználni akarván, tavasszal — dacára a törvény világos rendelkezéseinek — ismét meghívták anélkül, hogy szabályszerű pályázatot hirdettek volna ama reményben, hogy így majd versenytárs nélkül becsempészhető lesz, mivel nyílt pályázás alkalmával el kell buknia, mint gyenge tanérok.

Azonban magasztos hivatását fel fogni tudó közíg, bizottságunk e meghívást megsemmisítette, anélkül, hogy valaki felebbezéssel élt volna.

Még e kétszeri vereség sem vette el kedvüket a jó uraknak a törvénytelen eljárástól.

Mert ugyanis a közíg, bizottság által utasítva lettek az állás szabályszerű betöltésére s hogy ők mégis czélt érjenek, az igazgató s az iskolaszék meghallgatásával rendszeresi-

TÁRCZA.

Az árva.

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárczája. —

Apja meghalt, midőn ő még csak bölcsőben ringott, örökül hagyva árvának becsületes nevét.

Óvd meg a becsületet, ha a nyomor demónja ólálkodik körülte; — óvd meg a becsületet, ha örvénybe taszítanak, melyben az erkölcsetelenség ragálya fertőzi meg a levegőt.

Anyja egy gyárban kapott foglalkozást s a legnehezebb munkát végezte, hogy gyermekének száraz kenyeret adhasson, — hogy testére legalább egy foszlányos rongyot dobhasson.

Ha esténként fáradtan jött haza munkájából: Róza örömmel futott elébe s leült mellé, ki bánatos szelidséggel simogatta kuszált, szőke fürtjeit, — márványfehérségű arcát. Néha egy könnyel is megáztatta és Róza ilyenkor kérdőleg nézett rá sötét szemével, mintegy kérdezve: mit jelentens ez?

Gyenge szervezetei asszonyi lévén: a munka nagyon kimerítette, — hozzá járult a sok gond s aggodalom — a főtt, egészségtelen levegő megszállotta tüdejét és a nyomornak hosszas huzcolása után pihenni tért, — gyermekét kítaszítva az elhagyatottságba.

Festetlen koporsóba tették holttestét s haragszó nélkül kísérték ki, — abba a sötét birodalomba, hol a hontalan és szegényt is

szerezzel fogadják, — mint valami elvetemedett gonosztevőt: pedig szegénységén kívül más bűne nem volt.

Szegény Róza elvesztette utolsó támaszát. Az első éjjelt a házmesterné kegyelméből régi lakásukon töltötte, de másnap kiűzte az utcára, a véletlenre bízva a védtelen teremést. És ez szinte örült, hogy a szabadba jutott, melytől anyja mindig gondosan őrizte. Bámulta a szép kirakatokat, — lelke az önfeledtség honában csatangolt s nem félt az emberektől, kik részvét nélkül néztek rongyokba burkolt alakját, minővel mindnap találkozának.

Hiába terjesztend feljük reszkető karod is, — hiába esdene fakó ajkad alamiznaért: ők még akkor sem könyörölnek rajtad. Fesd ki arcodat, — légy szemérmetlen s állj ki általakított tested — s lelkeddel a „nemes“ izlésű közönség elé; — mutogasd bájjaidat s ünneplé leszel. Tolongni fognak körülte, hogy elleshessék kendőzött ajkadnak egy mosolyt, — hogy megszoríthassák kezedet. A 19. civilizált század morálja s humanizmusa ez. Pirulj el, hogy e sülyedt kor-nak vagy gyermeke.

Midőn egy vendéglőhöz ért, honnan izletes ételszag áramlott ki: — az éhség ösztöne ellenálhatatlanul vonzotta be az udvarba, de a tekervényes helyiségben eltévedt s talán nem is tudott volna kibontakozni tájékozatlanságából, ha meg nem látja egy — a szolgáló személyezethez tartozó — férfi s ki nem vezeti onnan.

„Mit keresel itt te kis csavargó?“ — mordult rá durva hangon.

A kis leány sirni kezdett, de könnyei nem szelidítették meg s kivezette az utcára.

Az ily egyénekben megkövül a részvét, megszokják a nyomor folytonos látványosságát szanalom nélkül nézni, — mint a börtönőrök a fegyeneczeket súlyos lánczaik között, — s az alkalmatlanokdó kéregetők kiutasítását a legnagyobb hidegvérrel végzik, mint az orvos a műtetet, ha a beteg jajgatása borzalmas is.

Az éhség annyira elesigázta, hogy majd összeroskadott, de azért tovább folytatta czéltalan kóborlását s mintha megjegyezte volna magának az árnyt: a temető felé ment. Sokaig járt-kelt a sírhalmok között, egy-egy díszesebb síremlék előtt megállott s tünődve nézte azokat, — míg megtalálta anyjának jeltelen sírját is és elzsibadt tagokkal zokogva borult a még nedves hantra. Csak virágok hiányoztak a sírről, hogy az árva elmondhatta volna a költő szavait:

Látod-e az égből

Viruló sírod!

S viruló sírodnál

Hervadt leányodat?

Minek jöttél ide? megmondani, hogy éhes vagy? — hogy fázol? Ha fájó panaszkod át is hat a nyirkos földön; felébresztetted-e mély álmaiból? Lecsendesül-e a vihar kebled remegésétől? — felderül-e a sötét éj ajkid bűvös mosolyától? Ne öntsд hát könnyidet, mert ő nem hagyhatja el nyirkos nyoszolyáját.

Vigasztalnak: de mit ér a lánczaiktól megszabadult rabnak a szabadság, ha honától távol van? — mit ér az ifjuság, ha virága

tettek volna valamely szakra állást s ezt a kir. tanfelügyelővel tudatták volna, egyszerűen pályázatot hirdetnek egy nyelvköri (nem nyelv- és történettudományi szakra) állásra, mivel pártfogoltjuk e körre levén képesítve s meg is választották egyhangulag mint olyant, ki a pályázók közül a leggyöngébb képesítéssel bír, daczára annak, hogy tavaly egy jó képesítéssel s gyakorlati működéssel bíró szülöttünket elejtették amaz indokkal, hogy a legkitűnbet választják meg s most pedig jó lett az alig kielégítő bizonyítványu is, pedig még okleveles sincs, mivel egyedül nyelv- és irodalomból van képesítve.

Eme jó urak gondoskodtak előre dicsőhymuszokról, nehogy a közg. bizottság valahogy megint keresztülhuzza számításukat, de úgy hiszem nem fog nekik felülni, mint némely bácskai lap, mely velük egy karban zengedezi a nagy férfiú dicsőségét. Erősen hisszük, hogy a közg. bizottság hivatásához híven, tudni fogja, mit kell tennie oly esetben, midőn a szabálytalanságok egész sorozatával áll szemben s bírnak az ujonnan kinevezett tanfelügyelőnkben, ki segéd-tanfelügyelő minőségében is megmutatta, hogy az érdekek soha sem vezérelték.

Remélhetjük tehát, hogy a jó tanítók érdekei meg fognak ovatni s nem fognak mellőzötni azon képesített tanítók, kik akár a paedagogiumban, akár magán után fáradságot nem ismerő buzgalommal törekednek arra, hogy elsajátítsák amaz elméleti s gya-

korlati ismereteket, melyeknél fogva bizony s szilárdul megállhatják helyöket s így méltán remélhetik, hogy élvezhetik fáradságok gyümölcseit.

Mert ellenkező esetben a jókézsültség tanítóknak csak a sanyarúság marad osztályrészül, mivel a gombamódra szaporodó „nagy“ férfiak az elévülhetlen érdemek folytán minden községben, hol polg. isk. állittatik, elnyerik az őket meg nem illető helyet, mellőzve az érdemeseket.

De reméllem, hogy a választás megsemmisítése által vége lesz az áldástalan harcoknak s az érdekek mellőzése által mindenki igaz szívvel s lélekkel fog munkálkodni iskolánk felvirágoztatásán. Adja Isten!

x. y.

Politikai hírek.

Közigazgatási kodifikáció. A községekéről szóló törvényjavaslatot a belügyminiszter még október folyamán szándékozik a képviselőház elé terjeszteni. Úgy halljuk, hogy ugye e törvényjavaslatban, mint általában, a belügyminiszteriumban folyamatban levő közigazgatási kodifikációs munkálatokban, nagy szerepet játszik az egyes tisztviselők teendőinek tisztes meghatározása és körülírása. A belügyminiszter azonban, amint beszélük, nemcsak erre fektet kiváló súlyt, hanem arra is, hogy a szervezeti törvényekben taxatív legyenek az egyes tisztviselők teendői megállapítása s e szerint dolgoztatnak ki e javaslatok. Ez a taxatív felsorolás természetesen azzal a következménnyel fog jární, hogy a mi a törvényben esetleg mint elintézendő ügy külön fel nem vétetik, azt a tisztviselő el sem végezheti. És e mellett következzé az lesz, a mi a taxációnak állandó baja, hogy minden egyes alkalommal, külön törvényvel kell magát a szervezeti törvényt módosítani, ha új teendők utaltatnak az egyes tisztviselők hatáskörébe. A kiknek alkalmuk volt a javaslatot látni, melyben ez az elv a miniszter utasítása folytán keresztülvitetett, abból azt az impressziót nyerték, hogy a belügyminiszter gőzörőre berendezett olyan gépnek képzeli a belügyi igazgatást, melynek nemcsak minden mozgató alkatrészét meg lehet határozni, hanem papíron előre ki lehet azt is számítani, hogy a gép minden egyes kerekének és billentyűjének egy perc alatt hany forgást és mennyi mozgást kell elvégeznie. Minden esetre nagy kíváncsisággal várhatjuk a törvényjavaslat előterjesztését, melyről fejcsóválva beszélnek esodadolgokat azok, kik annak tartalmát ismerik.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület lóversenye Zomborban, 1894-ik évi szeptember hó 30-án.

Jóváhagyva a magyar Lovar-egylet által.

I. Zombor város díja.

1. díj 120 korona, 2. díj 50 korona, 3. díj 30 korona.

Távolság: 1600 méter. Kizárólag csak zombori gazda futath saját tenyésztési lovával.

Nevezés az oszlopnál. Teher legalább 60 kgr.

II. Bács-Bodrogh megyei lötenyészők versenye.

1. díj 400 korona, 2. díj 100 korona. Távolság: 2400 méter. Futath minden Bács-Bodrogh megyei 3 éves és id. ló. Lovagolni 60 kgrammon alul nem lehet. Nevezés az oszlopnál.

III. Urlovar-verseny. Sikverseny.

1. díj 400 korona, 2. díj 100 korona, 3. díj téték fele.

Távolság: 2400 méter. Teher 3 é. 66 kgr., 4 é. 72 kgr., 5 é. 73 kgr., 6 é. és idősebb 74 kgr.

Tét 20 korona. Fuss, vagy fizess.

Nevezési záróra: szeptember 26-án déli 12 órakor.

IV. Hölgyek díja. Sikverseny. Urlovasok.

1. Tiszteletdíj, 2. díj téték fele.

Távolság: 1600 méter. Teher 3 é. 67 kgr., 4 é. 74 kgr., 5 é. és id. 75 kgr.

Tét 20 korona. Fuss, vagy fizess.

Nevezési záróra szeptember 26-án déli 12 órakor.

V. Vadászverseny. Urlovasok.

1. díj 400 korona, 2. díj téték fele.

Távolság: Körülbelül 3500 méter. Teher 4 é. 70 kgr., 5 é. 72½ kgr., 6 é. és id. 73½ kgr.

Master ifj. Pilaszanovits József.

Tét 20 korona. Fuss, vagy fizess.

Nevezési záróra szeptember 26-án déli 12 órakor.

VI. Ügető-verseny kettős fogatokkal.

1. díj 300 korona és a téték fele, a téték fele másodikkak.

Távolság: 8 klm. A kettős fogat versenyen csakis azon fogat kaphat díjat, mely a 8 klméert 19 perc és 20 mp. alatt teszi meg. Arabs- és orosz-ügető kizárva.

Tét 20 korona. Fuss vagy fizess.

Nevezési záróra szeptember 26-án déli 12 órakor.

Telivér minden futamból kizárva.

Korteher-versenyekben a kancák és herétek 1½ kg. engedményben részesülnek. Azon lovak, melyek még sem sik-, sem akadály-, sem gátversenyben nem győztek, 5 kg. engedményben részesülnek.

A III., IV. és V. futamokon lovagolni csak színekben vagy szallaggal lehet.

Urlovasok minősítése az orsz. lovar-egylet szabályai szerint.

Nevezések levél- vagy távirat útján a a jelzett határidőig a versenytitkárhoz küldendők.

A téték nevezéssel egyidejűleg lefizetendők.

Intézőség.

Elnök: Schmausz Endre.

Alelnökök: Koczkar Zsigmond és Lati-novits Pál.

Tagok: dr. Alföldy Gedeon, br. Bibra Frigyes, Dungserszky István, Sándor Béla, gr. Szechenyi Emil, Siskovits Tamás, Szemző Gyula, Szemző István, Schlagetter Gyula, dr. Vojnits István, Vojnits Simon, Vukicsevits Peter és Zákó Miklós.

Versenytitkár: Halász Gyula.

Versenybírák: br. Bibra Frigyes, Szemző István, dr. Vojnits István.

Pótbírák: Koczkar Zsigmond, Szemző Gyula, Vojnits Simon.

Indítók: Lederer Pál, dr. Széchenyi Tamás, Falezione Lajos.

Időmérő: Zákó István.

Ellenőr: Halm Ervin.

Mázsáló: ifj. Pilaszanovits József és Vujevich Zoltán.

Totalisateur vezető: Husveth Károly.

Pénztárnok: Jekobtsits Mihály.

Beléptidj: Tribün 1 frt. Állóhely 20 kr.

Városi ügyek.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel újabb felhivatnak mind azok, kik adóköteles löfegyvereknek birtokában vannak és a f. é. július hó 1-én kelt 7666 klg. 894 sz. hirdetményével közzétett felhívás daczára, az 1894/5. évi fegyver adónak leendő kivetése céljából benyújtandó volt bejelentéseket eddig be nem adták, azokat a bejelentéseket most már 8 nap alatt a város adóügyi osztályánál annál is inkább adják át, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén nem csak hivatalból fog a késedelmezők terhére a fegyveradó kirovatni, hanem a zombori m. kir. pénzügy-igazgatóság kijelentése szerint az 1883 évi XXIII. t. cz. 42 §. f. pontja értelmében a bejelentés elmaradása nem csak jövődeki

nincs? — mit ér a napsugár, ha szemünkön hálgyog van? — mit ér a szelíd vidék, ha keblünk sorvadoz? — mit érne vigaszom, ha fáj a szíved?

Mikor kiért a temetőből, már sötétedni kezdett, — fel-alá hullámzó tömeg oszladozott s Róza félve tekintett körül.

Miert tekintesz körül? — várod a mentő sájkát? nézd ott közel az, sietve szeldeli a hullámokat, hogy elérjen téged s megmentsen. Igen! megmentsen, hogy átadjon annak a fényes életnek, melyért csak lelked mocsoktalanságát kívánja. És e esekélységet habozás nélkül teljesítheted.

Egy mellék utcába térve találkozott egy ételesebb nővel, ki műértő szemekkel vizsgálta halvány s vézna arczát, és az erdeményvel meg lehetett elégedve; mert mindent részletesen kikérdezett tőle. A gyermek előadása után megczirogatta arczát s ez meghatva a résztvétől: gyengéden simult karjához. Az asszony szerető gondozást ígért neki s ő vakon követte megmentőjét, kinek csábos szavai az ördög martalékává súlyosztették. Fényes lakásba vezette s Róza elkábult a fényfől, ragyogástól, — örült, hogy szennyenes rongyait ledobhatta; honnan tudta volna, hogy e fény lelkének lesz sötétsége.

Ha évek mulva találkozánk vele: nem ismerők fel benne azt a rongyokkal fedett alakot, ki bár sebes szívvel, de szeplőtlen lélekkel ténfergett az utcákon.

Bereghy Helén.

kihágásnak tekintetni fogván, hanem az illetékes pénzügyi hatóság által bírság is fog kiszabtatni.

Hírek.

— **Tanítói kitüntetés.** Ritka elismerésben részesült Csizmár Mihály, a bajsai rom. kath. iskolának működő tanító. E fiatal és ügybuzgó tanítót Újhelyi Ágoston érseki iskolafelügyelő az 1893/4. tanévben tett látogatása alkalmával a bajsai rom. kath. iskolákban tapasztalt taneredményről szóló jelentés folytán a kalocsai érseki hivatal 235/894. isk. sz. alatt az iskolaszéki elnökhöz intézett leiratában a következőleg dicsérte meg: „A taneredmény illetőleg örömmel vétettet tudomásul, hogy Csizmár Mihály ez évben szépen megfelelt földadatának, reményli a hatóság, hogy ezen ügyes és élénk modoru tanító a bajsai iskoláknak mindenkor díszére fog válni.” Kalocsán, 1894. augusztus hó 10-én. Mayer Béla s. k., főtanfelügyelő.

— **Reklám hajhászás és a nagy dob.** Ezen a czimen a „B—a” című kormánypartú újság a rekkenő nyári hőség okozta migrainjét panaszolja el. T. laptársunk ezen állapota igazán megérdemli részvétünket. A hőség kezd tühbetelenné válni. Az ember izzad, törli homlokát, fürdik, bgyezlik. Mind nem használ. Vezércikküket ir rég elavult dolgokról, — a hőség váltig növekszik. Vegre nekiron újságkollegájának és ime, mintha kissé enyhülnének kinjai, mintha kissé le volna hülye. Jól van! Szó sincs róla hogy haragudni tudnánk ezért. T. laptársunk ez uton helyreállítja a kormánypartú érzelten fölötte gyakran ingadozó lelki egyensúlyt. Miért nem támadna bennünket? Erre neki jogot ad azonkívül „vidéki” mivolta, meg az, hogy „Baeska” nevet visel, mely név fölmenti sok oly időmosságtól, melyet más név alatt működő újságnak figyelembe kell tartani, azután meg a konkurrens lapnak megtámadása nálunk a gyakorlat által szentesített szokás, s a „B—a”-nak illik jó példával előljárni. Nem szükséges az e féle nekirugaszkodásokban túlságosan skrupulizálni, a fölör, hogy van-e arra okunk s meg van engedve némileg az igazság elől is hermetice elzárkozni. T. laptársunk szerint a „Z. és V.” reklám-hajhászt úz s úti a nagy dobót. Miben áll ez? Abban, hogy bátorodik hetenként ötször jelenni meg s ez által jóval előbb közölni a bácskai eseményeket, mint a hivatalos orgánom. Ez bosszantó dolog. Ezért a „B—a”-nak meg van engedve, hogy palam et publice oly kijelentéseket tegyen, melyekből méltatlankodása s egész hangulata közütdomásává lesz. „Hadd tudják, hogy mi haragszunk!” gondolja a t. laptárs, — s mit sem tesz, ha egyetlen nagyokat füllentünk. Ez a harag praerogatívája. Ehhez „B—a”-éknak jussa van. A mi feleletünk milderre csak anny: „fogadja a t. laptárs állapotot iránt melyen érzett őszinte részvétünket!”

— **Halálözés.** Farádi Vörös Sándor honvédőrnagy, a szabadkai 6-ik honvédezered kiegészítő parancsnoka, meghalt 48 éves korában Budapesten.

— **Esküvő.** Eisemann Mihály, parabutyi tanító e hó 28-án d. e. 10 orakor vezette oltárhoz Payerle Evelin k. a-t Payerle Nándor helybeli polgártársunk leányát.

— **Eljegyzés.** Gubenjácz Andor, magyar államvasuti tisztviselő, eljegyezte Wágner Helén kasszonyt, Wágner Konrád hajó-álmásfőnök leányát Gombosról.

— **Névváltoztatás.** Frankfurt Károly bajai illetőségű ugyanattani lakos „Fodor”-ra változtatta nevét.

— **A honvédségi Ludovica akadémiában a tisztképző tanfolyam vizsgálatai megtartattak és a szabadkai alapítványokon kiképzett Vukovits Gáspár a szabadkai 6-ik, Vojnits Pál a verseczi 7-ik honvéd gyalogezredhez lett beosztva, mindkettő hadapród-tiszthelyettesi rangban.**

— **Káldy társulata Ó-Becsén.** Ó-Becséről írják nekünk: Káldy Gyula és tár-

sulata augusztus 25-én Ó-Becsén tartotta zenetörténelmi hangversenyét. Kolozsváry Etelka szép alt hangjával, Pállay Vilma kasszonyi kitűnő sopran-hangjával, Kuliffay Izabella kitűnő játékaival, valamint Káldy Gy., Várady Sándor és Maier A. annyira megnyerték a közönséget, hogy a műsor minden egyes pontját meg kellett ismételn. Az előadás után a társaság társasvacsorához ült és reggelig együtt maradt táncz és zene mellett.

— **Kis posztkiszli.** Mint a „H—k” írja: Az ó-kanizsai postán e hó 25-én meg-ejtett felülvizsgálat több rendbeli kisebb sikasztásnak jött a nyomára, minek következtében a vizsgálatot vezető postatizst Zsurakovszki N. postakiadót állásától felfüggesztette. Minthogy Zsurakovszki még aznap el akart utazni a városból, a pályaháznál letartóztatták.

— **Az italmérők és a vásári kimerés.** A pénzügyminiszteriummal egyes italmérők többször panaszkodtak, hogy nem engedik meg nekik a vásári kimerést. A pénzügyminiszter a dolog rendezésére rendeletet bocsátott ki, melyben kimondja, hogy a pénzügyi hatóság engedélylvel bíró italmérőknek, ha a szokásos helylypnt megfizetik, jogukban áll a kimerést gyakorolni s ebben a vásártér és vásári jog tulajdonosa őket meg nem akadályozhatja, illetve a kimerést el nem tilthatja.

— **Újvidéken** meg vannak akadva az építől új színházal. Megirtuk annak idején, hogy Dúngyverszky Lázár, a dús gazdag szerb nagybirtokos, fölajánlotta Újvidék városának, hogy díszes színházal épít neki, ha a város telket ad hozzá. A város ezt az ajánlatot nem fogadta el, mire Dúngyverszky a színházal a saját telkén, az Erzsébet-szálló udvarán építette föl. Az új színházal szeptember 1-ére már ki is vette Zoltán Gyula szinogató, s azt nagy fénylvel készült megnyitni. E célra K. Hegyessy Marit, Vedress Gyulát és másokat szerződtetett vendégzereplésre, most azonban kiderül, hogy nem készülhet el szeptember 1-ére, sőt talán még novem-berre sem.

— **Az állami utakat** eddig közönséges kis hengerekkel gondozták s az utépítéseknl is ezeket használták. Minthogy azonban ezek a hengerek a munkát nem végezték tökéletesen, vagy pedig nagy idő-be került, a kereskedelmi miniszter egyelőre probaképen egy hatalmas gőzhengert hozott s ezzel fogják végezni az utak gondozásának munkáját.

— **Az ok.** Egy közeli községből jelentik nekünk a következő komoly történetet: A község egyik lakosa, belátva, hogy a halálözési statisztika eddigi adataihoz nem alkalmazkodik a község s e könnyelmű intézkedés következtében a statisztikában esetleg hibák állhatnak be, felakasztotta magát. A dolog megtörtént, emberek mennek a halottkémert, a halottkém előlön s tekintélylvel kémezi végig a halottal. Azután elővesz egy hivatalos blankettát s kitölti. A „halál oka” czimezetű rovatba ezt írta be a tudományokban jártas férfiú: Meghalt kötel által okozott egészségtelen önbántalomban.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Újság**” augusztus 26-iki száma 17 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Ploz Sándor, az igazságügyi új államtitkár. (Arcképpel.) — Költe-mények. Szűry Jánostól — „A Gerjenes kincse”. Elbeszélés. Irta Györkönyi Károly. — „Debreczen iskolái.” Képekkel: 1. A ref. kollegium és gazdasági tanintézet 2. Az állami főrealskola. 3. Kereskedelmi akadémia. 4. Zeneiskola. 5. A kereskedelmi akadémia dísztermének falfestményei. Mirkovszki Gézatól.) — „Az országos tanszerkiállítás Debreczenben.” — „Szebasztopoli emlékek.” (II. Sándor csár könyvéről.) — „A nagy Napoleon szülővárosából.” Lang Menyhértől. — „Az indiánok civilizálása az „amerikai Egyesült Állomokban.” Amerikai tanulmányutából írta Krécsy Béla. (Képekkel.) — „Régi labdázó házak.” „Korea” (Képekkel: 1. Koreai katonák. 2—3.

A regi és új királyi palota Szőulban. 4. Koreai leány. stb.) — „A hegymászás veszélyei.” (Képpel.) Az irbisz-párducz. „Képpel. „Még egyszer az esőfakról.” Vidonyi Jozseftől. — „A nemzetközi közegészségügyi kongresszus Budapesten.” „Ipdalom és művészet”. „Közintézetek és egyletek”, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes rovatok. — A „Vasár-napi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 forint, a „Politikai Újdonságok”-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanott megrendelhető a „Képes Napilap” legolcsóbb újság, a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Törvénysszéki csarnok.

A kávélopási ügy a „B—a”-ban. A véletlen úgy akarta, — hogy Dömötör Károlyt dr. Molnár Gyula a „Z. és V.” szerkesztője, Lukits Gyulánét pedig dr. Balogh Ernő a „B—a” szerkesztője védje. Most azután dr. Balogh arra az elmes ötletre ébredt, hogy a védelmet átviszi a lapszerkesztés terére s ott is a Lukitsné partjára áll, noha talán ildomosabb volna a köztisztviselői védeni szennyes gyanúsítások ellen legalább addig, a míg a gyanút bizonyítékok nem támogatják. Egy kormánypartú lapnak nobile offiizuma a tisztviselői becsület védelmére állani s hitvány rágalmas ellen védeni. Most azonban, mivel az ügyvédi hivatalos oly álláspontja utalta a „B—a” derek szerkesztőjét, mely a vádolt érdekeinek védelmére kötelezi, — ezt kiviszi a nyilvánosság elé is s jónak látja a „B—a” legutóbbi számában úgy tüntetni föl a kávélopási ügyet, mintha az abban meghozott kir. táblai határozat az ő védenéze álláspontjának kedvezne. De ez hagyján, ha egyuttal arra nem hívná fel e lapot, hogy kerdezzé meg dr. Molnár Gyulát, hogy mi-ben áll a dolog? Ily körülmények között a nevénl idezett ügyvéd urat, a ki véletlenül elég közel áll hozzánk, hogy kényvelmen meginterpelláljuk, — tényleg kérdőre is vontuk azért, hogy a „B—a” szerint nem adta volna e „Z. és V.”-nek elég híven át a kir. tábla határozatát. Dr. Molnár Gyula erre in-ditattva érezte magát a kir. tábla határozatából a következő szó szerint idezett részleteket megszerezni s a köztisztviselői becsület meg-ővése érdekében azokat a következőkben adja át a nyilvánosságnak:

A kir. tábla határozatából.

„Vádolt védője (dr. Balogh Ernő) által Lindner István tanunak meg nem esketése miatt bejelentett semmisségi **panaszal elveteltik.** E büntető ügy a **felebbezésekre** vetett vizsgálat alá. A felebbezett ítélet megsemmisítetik s a kir. járásbírság utasítatik, hogy a feljelentést a tárgyalási iratokkal együtt a kir. ügysszéche tegye át.

Indokok:

A tanu megesketését a bíróság az eljárás szabályok 79. §-a szerint mellözheti, az eljáró bíróság tehát az által, hogy Lindner István tanut meg nem eskette, semmisségre okot nem adott s az e miatt beadott semmisségi panasz **elvetelndő volt.** Magánvádó es a vádolt felebbezése folytán kellett **hivatalból** semmisíteni meg a kir. járásbírság ítéletét s az iratoknak a kir. ügysszéche való áttelele: elrendelni kellett, mert magánvádó (Dömötör Károly) ugy felebbezésében, mint az 1894. évi június 12-en tartott tárgyaláskor előadta, hogy a vádolt rágalmasz állítása miatt ellene fegyelmi eljárás tétetvén folyamatba, **vádoltat a btk. 260. §-ába ittközó hatóság előtti rágalmasz vétsége miatt kérte büntetni** stb. stb. Minthogy továbbá a btk. 260. §-ába ittközó rágalmasz vétségének elbráldására az 1880. 37. l. cz. 39 §-a szerint a kir. törvénysszéche, **nem pedig a kir. járásbírság** **hivatalos** s így a kir. járásbírság **illetéktelenül** hozta ítéletét stb., stb. Mindezek után mi csak annyit mondunk: közölni fogjuk ez ügyben a kir. törvénysszéche meghozandó ítéletét is.

HIRDETÉSEK.

Árlejtési hirdetmény.

Apatin község előjárósága által ezennel közhírre tetetik, miszerint a nagyméltósági m. kir. igazságügyi igazságügyi miniszteriumnak 25978. és 31876. ex 1894. számú magas rendeletével az apatini kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósággal leendő felruházása, valamint 2 járásbírósi épületnek átalakítása és új épületeknek felállítása a legkegyelmesebben engedélyeztetvén, ennek következtében, miután a mai napon megtartott árlejtés a képviselőtestület által jóvá nem hagyott és újabb árlejtés megtartása rendeltetvén el, a 7284 ft 75 krral előirányzott kömüves és ácsmunka, nemkülönbön a 984 ft 80 krral előirányzott asztalos, kárpitos és lakatos munkálatoknak árlejtés útján való biztosítására az újabb árlejtés **folyo évi szeptember hó 9. napjának délelőtt 9 órája** Apatin község-háza tanácstermében kitétik, mely árlejtésre a versenyzők azzal hivatnak meg, miszerint az árlejtésre a kiküldési árnak megfelelő 10% bánatpénzt magukkal hozzanak.

Az árlejtési feltételek az építési tervezet és részletes költségelőirányzat a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Apatinban, 1894. augusztus 26-án.

Jellmann,
jegyző.

ifj. Mayer János,
bíró.

Landesmann Lipót,
igazgató-tulajdonos,
Szabadkám.

A nagyméltóságú miniszterium által nyitvánossági joggal felruházott hatóságú polgári fiúiskola- és nevelő-intézet.

Ezen iskola előkészít a keresk. akademiá, tanító-képzőzet, közép-iskolák, mintá-rajzot, hadapród-iskola, hadgyakornok számára; képzett többféle állami hivatalra, vasúti, kereskedelmi, ipari, biztosítási és pénzügyi területre való alkalmazásra. Felvételre alkalmas a tanuló a gazdasági, erdészeti és állatorvosi, középintézetekbe s jelentkezhetik jegyzői vizsgára, vagy egyetemeszeti gyakorlatra.

A polgári iskola 4. osztálya egyenrangú a gimnásium 4-ik osztályával.

Gimnásiumból átfelelni a polgári iskola következő felső osztálya:

1. Elsőrendű bizonyítvány alapján. 2. Másodrendű bizonyítványban a latin nyelv övét elégetlen osztályzat nem számít. 3. Oly tanuló, ki az előző pontban említett latin-4 nem tekintve, egy vagy legfeljebb két tantervből kapott elégetlen osztályzatot a középiskolákban szorosan felvételt a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába, ha a tanterv különbözőségeit a vizsgálaton kívül azon tantervből, melyből elégetlen osztályzatot kapott a polgári iskolában a felvételt megelőzőleg, sikeressé teszi. 4. Oly tanuló ki a középiskola valamely osztályát, erdő-árendelvényvel szemelt a emelvényre ott tanulmányait nem folytathatja, a polgári iskolában az ismételt osztályának megfelelő seg. amennyiben a felvételt előbb említett feltételeknek megfelel a következő felső osztályba is felvételt.

A növendékek bejárók és bentlakók. — Mindnyájan szoros ellenőrzés alatt állanak. — Mersékhét díjak. — Erőtelő kívánata. — Szünetekben előkészítő tanfolyam. — Részletes felvilágosítást ad

Téglagyári-gépek

körkemenczék

legjobb rendszer szerint valamint téglagyárak, chamotte-gyárak, agyagcső-gyárak, horgony-fedél-cserép-gyárak, ezement-gyárak, gipszgyárak teljes berendezését épügy egyes gépeket szállít

Jäger Lajos, Köln.

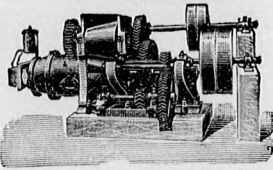
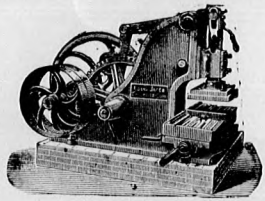
Ehrenfeldi téglagépgyár magyarországi vezérigynöksége:

GEDEON és KONT mérnökök

mérnöki irodája Budapesten, Váci-körút 68., Alkotmány-utca 31.

Körkemenczék szabadalmazott szárító berendezéssel vannak ellátva. Legcsekélyebb tüzelő-anyag fogyasztás. Csekély építési költségek. Igen egyszerű kezelés. Évi 300 ezer darab téglá gyártásánál már igen jövedelmező.

1-3

Walser Ferencz-féle

ALAPITTATOTT
1858.

ELSŐ MAGYAR GÉP- ÉS TÚZOLTÓ-SZER-GYÁR

Harang- és ércöntöde részvény-társaság

BUDAPESTEN, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66. sz.

Következő főosztályokat foglal magában:

5-10

I-ös osztály.

TÜZFECSKENDŐK gőz- vagy kézhajtásra, kerti fecskendők, víz-szállítók, mindennemű tűzoltószerek, vízfordók, létrák, egyéni felszerelések, tornaeszközök közszolgálati szerek és eszközök, nevezetesen: utcai locsoló-gépek, utca-öntöző-kocsik, himbatargonczák szeméthordásra és utcák locsolására, póczegődör- és esatarnatiszító gépek legszivattyúval (nappali bűzmentes munkához), fertőtlenítési szerkoszok, mentősisak füst- és fojtógázok (borpince) ellen

II-ik osztály.

VIZMŰVI OSZTÁLY. Szivattyúk minden célra és minden nagyságban bármínő folyadékok szállítására, minden a vízműtani szakmába vágó gépek, vízvezetékek ipari vagy gazdasági célokra, vízvezetékek városok számára, nyilvános vagy községi fürdőkáházak, házi vízvezetékek, fürdők, bűzmentes árműcszkek, esatormázások, központi fűtések lég-, víz- vagy gőzzel, meglegházak fűtési berendezése, forrásvíz-emelőgépek (Oelluter Walser-féle szabadalom) ásványvizek palaezkozására.

III-ik osztály.

ÉRCZ- ÉS HARANGÖNTÖDE. Harangok minden nagyságban, összhangzó harangcsoportok, szabadalmazott felszereléssel és vasharanglábak, ércöntvények rajz vagy minta szerint ipari és forgalmi célokra.

IV-ik osztály.

SISAK ÉS KATONAI FELSZERELÉSEK. Sisak, sapkák, bármely egyenruházott csapatok részére szükségelt fővegneműek, vas, érc, bőr vagy szövethöl, oldalfegyverek, bőrárúk, szíjneműk és teljes egyéni felszerelések.

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentve szolgáltatnak.